

Tervueren,
groenendael,
malinois
a laekenois,

Belgický ovčák ve čtyřech podobách

Pokud vás pohled na rozesmátý psí obličej v pět ráno přivádí k šílenství a nechápete, jak může být někdo věčně dobře naladěn, pokud máte sám problém udržet nervy na uzdě, nebo pokud je vaším nejoblíbenějším sportem „gaučing“, radši si belgičáka nepořizujte.

Středně velcí, odolní, nenároční, přizpůsobiví a pracovití psi podobní dnešním belgickým ovčákům se v Evropě vyskytovali již kolem roku 1650. Jejich úkolem bylo přesouvání stád a ochrana dvora. Psi se vyznačovali špičatým čenichem, špičatými ušima a krátkou srstí v obličejí. Jejich zbarvení a srst byly proměnlivé.

Podobní psi se vyskytovali i na území Belgie, ovšem nikdo o nich nemluvil jako o belgických ovčácích. Nebyli ještě považováni za plemeno. Obrat přinesl rok 1891, kdy několik přátel ovčáckých psů vytvořilo v Bruselu spolek pro čistokrevný chov tamějších psů pod názvem „Club du chien de berger belge“. Tento klub byl od doby svého založení až po dnes registrován a podporován Societé Royale Saint Hubert.

Znaky plemene stanovil profesor Reul

První akcí klubu bylo shromáždění 117 ovčáků na „výstavě“ v areálu veterinární školy v Cureghemu. Tam profesor Reul vytvořil znaky plemene: tři varianty srsti – dlouhosrstá, hrubosrstá, krátkosrstá a zbarvení černá, tmavošedá, hnědě žíhaná, s nebo bez tmavožlutých odznaků, a také kalně šedobílá; ucho vzpřímené, výška v kohoutku 55 cm. Stanoveným znakům odpovídalo 40 psů, kteří byli vtipováni jako vhodní k dalšímu chovu, mezi nimi bylo sedm černých, dlouhosrstých. Profesor Reul také doporučil mezi sebou spojit psy se stejným druhem srsti, nehledě k jejich barvě.

V roce 1895 byla povolena už jen černá barva pro dlouhosrsté, červenohnědá pro krátkosrsté a šedá pro hrubosrsté. Z chovu bylo proto v samých počátcích vyloučeno

velké množství cenných jedinců, kteří neodpovídali novým normám. Jejich majitelé si založili vlastní klub a poctivě produkovali psy ve všech odstínech hnědé, šedé a černé. Změna standardu v pozdějších letech způsobila sloučení obou klubů a nadále se belgičáci chovali v následujících variantách:

- **Groenendael** – černý, dlouhosrstý
- **Laekenois** – šedý nebo červenohnědý, hrubosrstý
- **Malinois** – červenohnědý, krátkosrstý
- **Tervueren** – červenohnědý, dlouhosrstý

Jména variet belgického ovčáka pochází z místních názvů v Belgii – groenendael podle městečka stejného názvu, které bylo počátku chovu centrem dlouhosrstých černých belgických ovčáků; laekenois podle královského zámku Laeken, kde místní dávali přednost hrubosrstým psům, malinois podle města Malines, jehož obyvatelé zajímal především dobrý pracovní potenciál, a ter-

vueren podle města Tervueren, kde žil majitel zakládajících jedinců této variety, pan F. Corbeel.

Spor o barvy se táhne století

I přes doporučení profesora Reula vznikly první boje o barvu již v roce 1890. Přestože se belgický ovčák vyskytoval (a dodnes vyskytuje) v několika neuznaných barevných variantách (black & tan a žíhaný pro všechny druhy srsti, černý či šedý krátkosrstý), největší a nejdélší boj se svedl o šedé zbarvení dlouhosrsté variety. V roce 1914 byla na výstavě v Bruselu vystavena dlouhosrstá šedá fenka Creole a získala první cenu. Creole po stránce tělesné stavby i povahy splňovala ideály plemene, její barva však byla šedá s černou charbonáží na hřívě a s černou podsadou. Právě Creole spustila první skutečně vážnou diskusi o barvě.

Po první světové válce musel klub udělat ústupek a v rámci zachování plemene uznal v roce 1920 také dlouhosrsté červenohně-

■ Agility je doménou belgického ovčáka

dé a šedé. Další vlna zájmu o šedé dlouhosrsté psy nastala až v letech 1965 – 1970, kdy překrásný potomek dvou černých dlouhosrstých rodičů, šedý R.e. Milko du Parc de l'Hay, vyhrával výstavu za výstavou. Jeho vnuk R.E. Int.Ch.Vici des Hauts de Bièvre na jeho úspěchy navázal a stal se „ambasádorem“ šedých tervuerenů v kynologickém světě. Jeho jméno dnes nalezneme v rodokmenu téměř všech tervuerenů.

Uběhlo dost let a diskuse o barvě neustávaly, osobní spory mezi chovateli ve Francii a Belgii dokonce vyústily málem v úplný zákaz šedé barvy pro tervuereny. Nakonec se ve standardu z roku 1989 objevila tato barva „jen“ jako nedostatek, s dodatkem, že takový pes nesmí obdržet tituly. Francouzští rozhodčí i chovatelé to však vytrvale ignorovali

a možná i díky tomu, že je vliv Francie na chov BO zásadní, došlo v roce 2001 k další změně standardu. Ta už šedé či stříbrné tervereny tolik nediskriminuje, uvádí pouze, že přednost se dává barvě fauve (rezavé).

Jak belgičtí ovčáci přicházeli do ČR

Trvalo dlouhých 14 let, než se maželům Švébišovým, které terveren okouzil v roce 1965 na světové výstavě v Brně, podařilo zrealizovat import tohoto plemene do ČR. V roce 1979 byli z Maďarska dovezeni dva tervereni, bratři Adriano a Avocado Vörös Pimpernel, pocházeli z vůbec prvního vrhu v celém tehdejším „východním bloku“. Úspěšnější z těchto psů, Adriano, kterého dovezli manželé Švébišovi s paní Švejlovou se mimo jiné stal interšampionem a splnil všestrannou zkoušku ZM.

V roce 1981 byla importována první fenka Vörös Pimpernel Dalma na Slovensko a v roce následujícím další fenka ze stejné chovatelské stanice do ČR. Obě však do chovu nezasáhly a bližší informace se nedochovaly.

Také manželé Švébišovi sháněli k Adrianovi fenku. Jejich zoufalou prosbu otiskl německý klubový časopis a díky tomu se v roce 1982 podařilo dovézt z Holandska Nanouche-Jotun di Scottatura. Ve stejném roce se panu Benkovskému podařilo na Slovensko importovat fenku Defensor Amazon, neteř Adriana.

První dva vrhy se tak narodily téměř současně, v lednu 1984 vrh „A“ v CHS pana Benkovského „Large Garden“ po Amazon a psu Int.Ch. Bär v. Haus Veronica (imp. z Německa do Maďarska), v červnu téhož roku pak vrh „A“ v CHS manželů Švébišových „Od řeky Ostravice“ po Nanouche a Adrianovi.

Na první import groenendaela si museli naši chovatelé počkat ještě další dva roky, na na Slovensko dovezl pan Trajtel fenku Defensor Sultane. Její bratr Sascha byl importován do Čech paní Němečkovou, avšak v chovu nepůsobil. První štěňátka groenendaela se narodila v únoru 1987 v chovatelské stanici Černá Slonovina paní Blanky Erbsové. Po feně terverena Benndy Large Garden a psu groenendaela Int.Ch. Solo de la Bonne Rencontre (imp. z Francie do PL) se narodilo pět terverenů a jedna fenka groenendaela. V následujících měsících se narodilo ještě několik vrhů po Solovi a fenách terverena z tuzemského chovu.

O rok později, v únoru 1988 se narodili první groenendaelové i na Slovensku – byl to vrh „B“ chovatelské stanice pana Mariana Trajtela Z Kremnických lúček“ mezi Solem a fenou terverena Ch.Ambra Large Garden. Jen o dva dny později se ve stejné CHS, po Solovi a Sultane narodil jako vrh „C“ první „čistý“ vrh ze spojení dvou černých rodičů.

Malinoisové se československé kynologické veřejnosti poprvé představili v roce 1986 v Hradci Králové na mistrovství Evropy ve výkonu služebních psů. Nadchli mnoho diváků a jeden z nich, pan Wienlich, se odhodlal nějaké si dovézt. V té době to nebylo nic jednoduchého. Už na akci se pan Wienlich domluvil s panem Robersem

1. Laekenois - pes s.r. p.E. Ch. Winjammer's Hardwired
2. Malinois - s.r. s. Ch. Maugré Bohemia Alké
3. Groenendael - fena s.r. s. p.E. T.s. Ch. Ursine du Clos des Agapornis
4. Tervueren - fena s.r. s. T.s. Ch. Unique Eleanor z Kovárny

na importu fenky a pejska (navzájem na sebe nepřibuzných), avšak pan Robers nemohl slib splnit, protože mu nevycházely vrhy tak, aby byly přibližně stejně na odběr. Tehdy zasáhl bratr pana Wienlich žijící v SRN. Telefonicky se spojil s panem Robersem, který doporučil chovatelskou stanicí Halusetha's. Odtud byli v březnu 1988 dovezeni první dva malinoisové do Československa. Byl to pejsek Halusetha's Urban (později Ch. ČSFR, ZV2,

■ Flyball a dogfresbee s belgickým ovčákem? Proč ne!

OPI, IPO3) a fenka Halusetha's Teekla (Ch. ČSFR, ZM). Ve stejném roce se dalším chovatelům podařilo dovést z Holandska fenu Sonja v.Tasca's Home (r. CACIB, ZVV3, IPO3, ÚMS BO) a fenu z Belgie Mero du Maugré (Int.Ch., ZVV2, ZLP2, ZPP2, IPO2, 2x ÚMSAgI).

První odchovy malinoisů se uskutečnily v roce 1989: v září toho roku se narodil vrh „A“ chovatelské stanice „z Hanky“ (chov Hana Březinová) po Sonje a Urbanovi a v říjnu pakl vrh „A“ v chovatelské stanici „Hanako“ (chov. manž. Wienlichovi) po Teekle a v Rakousku žijícím Int.Ch.Ramusu du Colombophile.

První laekenois byl dovezen až v roce 1992. Byla to fenka původem z Belgie – Qualite v.Kriekebos (Champion ČR). Qualite pocházela z velmi kvalitního chovu, bohužel se po prvním neúspěšném krytí ztratila. Ve stejném roce byl importován i pár odrostlých laekenoisů z Dánska – sourozenci Pinocchio Mickey's House (Champion ČR) a Petit Bijou Mickey's House. V chovatelské stanici „Kudrnáč“ paní Ivany Matouškové se jim na Štědrý den roku 1992 narodil vůbec první vrh laekenoisů v ČR. Celý vrh bohužel uhynul. Stejní rodiče měli ještě dva vrhy, žádný potomek se však nezařadil do chovu.

Obliba variet je různá

Chov BO v ČR začínal v minulém režimu na importech především ze zemí tzv. „východního bloku“, zejména Maďarska. Maďarští chovatelé získávali psy z Německa, které nehrálo v chovu BO žádnou významnější roli. Chovatelé toužící po tomto plemeni nemohli v době zavřených hranic získávat cenné informace, ani se dostat ke kvalitnímu chovnému materiálu. Proto byl chov obou dlouhosrstých variet zpočátku provázen různými potížemi (nadbytek charbonáže a malé masky u tervuerenů, problé-

ských stanic dnes sbírají úspěchy po celém světě, ať už na poli výstav, či výcviku.

Situace s laekenoisem je bohužel stále špatná. Za celou historii chovu se v ČR podařilo odchovat pouhopouhých šet vrhů štěňat – nikoliv pro špatné reprodukční schopnosti, ale jednoduše pro otupující nezájem kynologické veřejnosti. Nezájem provází varietu laekenois celosvětově, to přispívá k zužování genetické základny a následně způsobuje problémy v chovu. Laekenois se tak potácí v začarovaném kruhu. V současné době se u nás nenachází žádná chovná fena laekenoise.

my s typem či nadměrné zúžení genetické základny, atd). Chov malinoisů zde začal později, navíc měli a mají daleko větší základnu příznivců, proto byla situace ohledně importů a zahraničních krytí vždy příznivější. Po revoluci a s příchodem internetu došlo k mnoha velmi kvalitním importům a mnoha zahraničním krytím. Po první módní vlně v letech 1991 – 1993 se ustálil počet chovatelů, kteří se plemeni věnují z lásky, nikoli pro popularitu či peníze. Mnoho z nich se jezdí učit do zahraničí, na prestižní akce a belgičáci z kvalitních českých chovatel-

■ I u coursingu oceníte jeho nadšení pro pohyb a rychlost.

Chovatele a příznivce belgičáků sdružují dva kluby. Klub chovatelů belgických ovčáků v českých zemích (KCHBO) vznikl již v listopadu 1988. Od svého počátku se věnuje všem varietám BO a v posledních letech sdružuje i příznivce australských ovčáků. Druhý klub, Czech Malinois Club (CMC) vznikl v roce 1992, tehdy ještě pod názvem Klub Berger Belge (KBB). Později se však přejmenoval na CMC a věnuje se pouze chovu variety malinois. Oba kluby mají své webové stránky, kde se můžete dozvědět spoustu informací o plemeni (www.kchbo.com a www.bergerbelge.cz)

Důkladná socializace se vyplatí

Na tomto místě se v profilech plemen většinou dočteme, že je to plemeno vhodné pro úplně každého a na cokoliv. Podobná reklamní lákadla psát nechci. Belgičák rozhodně není pes pro každého a to přesto, že je to pes velmi všestranný.

Toto plemeno má přirozené sklony k nedůvěřivému chování, proto potřebuje důkladnou socializaci. Zkraje chovu BO v ČR chovatelé tyto informace neměli, mnoho psů proto skončilo jako uzlíček nervů; někteří chovatelé zase „nedůvěřivé chování“ používají dodnes jako zaklínadlo k odúvodnění povahových problémů.

Správný belgičák, správně socializovaný a vychovaný, je bezvadným a nekonfliktním společníkem i ochráncem rodiny, veselým, hravým, stále ochotným spolupracovat, poněkud „praštěným“ (to ocení hlavně děti) a velmi emotivním. Belgičák vás nikdy nenechá na pochybách o své lásce.

Díky rychlým vzruchům a opravdu vysokému temperamentu se však snadněji projeví chyby v charakteru, nebo výchově. Zatímco od přírody klidný pes na úlek reaguje třeba pootočením hlavy, pružný a energií nabitý belgičák „není líný“ nadskočit metr nad zem. To – spolu s neznalostí nutnosti důkladné socializace – vedlo a vede k mnoha zkresleným náhledům na plemeno.

Belgičák je přirozeně inteligentní pes, s velmi rychlým chápáním. Není vhodný k drilu, ani surovému způsobu zacházení. Majitel by také měl být stále „o krok napřed“ před svým psem, protože stejně rychle jako požadované cviky, si belgičák zafixuje i případné chyby ve výcviku. Pro svůj neobyčejný temperament a vytrvalost často dochází k přetěžování psů z neznalosti.

Sportovec každým coulem

Belgičák je ideálním psem pro aktivní majitele. Většina lidí, co si jej pořídila, považuje za nadměrně roztomilé dvě hodiny házet aportky, být svým psem doprovázen i na toaletu, nebo být bouřlivě vítán při návratu po sebekratším odchodu z domu. Pokud vás pohled na rozesmátý psí obličej v pět ráno přivádí k šílenství a nechápete, jak může být někdo věčně dobře naladěný, pokud máte sám problém udržet nervy na uzdě, nebo pokud je váším nejoblíbenějším sportem „gaučing“, radši si belgičáka nepořizujte.

Střední vzrůst a tělesná stavba sportovce předurčují belgičáka k mnoha způsobům využití. Kromě společníka a ochránce tak plní funkci sportovce, ať už na poli agility (v kategorii large je druhým nejvíce zastoupeným plemenem), nebo ve flyballu, frisbee, caniscrosu, dogtrekkingu, atd. Neunavitelnost a touha pracovat mu umožňují vyniknout i v záchranařině, obedienci, stopařině, všestranném výcviku či služební praxi. Speciální celotělové obrany, vzniklé z potřeb

ozbrojených složek v Belgii, Francii a Holandsku (francouzský či belgický ring, mondioring, KNPV) jsou také doménou belgičáků. Mimořádný cit a empatie pak vyniknou u psů používaných v canisterapii. Zřejmě nejméně viditelní jsou ve svém původním poslání, pasení stád – tomu se v Evropě věnuje bohužel jen minimum majitelů.

Linie pracovní a výstavní

Ve zkratce se dá říct, že je to plemeno vhodné na téměř všechny druhy využití, snad kromě loveckého výcviku a klasických psích dostihů (coursing ovšem milují). Ne přímo každý jedinec je na všechno, ale v rámci plemene si každý příznivec těchto sportů a druhů výcviku může vybrat.

linii“ velký rozdíl. Psi jsou větší a celkově mohutnější, krása černých očí a malých uší se ztrácí, je nahrazena obrovským kořistnickým pudem, tvrdostí a samostatností, vlastnostmi ne úplně vhodnými pro začátečníka či jen do rodiny, ale ceněných členy ozbrojených složek nebo nadšenci sportovního výcviku po celém světě.

Budoucí majitel belgického ovčáka by si proto měl předem rozmyslet, čemu se se svým psem chce věnovat a tomu přizpůsobit výběr šteněte.

Péče není náročná

Belgičák není obecně náročný na péči. Přiměřeně kvalitní krmivo mu dostačuje, alergie na určité krmné složky se vyskytují jen

■ I dlouhosrsté variety se mohou s úspěchem věnovat obraně.

Ještě před dvaceti, třiceti lety nebylo problémem najít jedince, který byl zároveň uznávaným vítězem výstav a šampionem, stejně jako ohromujícím borcem v ringu či IPO. Svět se mění a vyvíjí a na psy se kladou nároky jako na profesionální sportovce. K naší škodě to vede k větší a větší specializaci, a tak v současné době „pracovní linie“ malinoisů vykazuje oproti té „exteriérové

sporadicky. Často si však sám udržuje štíhlou pracovní kondici. Péče o srst se i u dlouhosrstých variet omezuje na občasné (tak 1x do měsíce) pročešání srsti, větší pozornost vyžaduje pouze v době línání. Srst se necuchá, má přirozenou samočisticí schopnost. I nevhledná bahnitá psí koule je po uschnutí, oklepání a menší úpravě připravena na vstup do výstavního kruhu. Pouze

varieta laekenois vyžaduje větší péči o srst – musí se trimovat.

Ani na ustájení není belgičák náročný – i krátkosrstá varieta malinois může být celoročně venku, a to i v největších mrazech. Všechny variety mají totiž výborně vyvinutou hustou podsadu. V letních horkých dnech zase díky dlouhému čenichu dokážou výborně ventilovat. Přestože nevyžaduje žádné speciální ustájení, touží být v blízkosti svého pána a své rodiny. Rozhodně preferuje mini garsonku před super velkou zahradou, kde bude celý den sám. Majitelé malých bytů a automobilů jistě ocení jeho neuvěřitelnou skladnost.

Krytí, březost, porody i odchovy probíhají přirozeně a spontánně. Asistence je potřeba pouze vzácně. Feny bývají výborné matky a štěňata jsou silná, houževnatá a odolná.

Dlouhověkost, vitalita a zdraví

Nedoceněnou kladnou stránkou belgičáků je bezesporu jejich dlouhověkost a vitalita. Běžný věk dožití je mezi třinácti a patnácti lety, výjimkou nejsou ani sedmnáctiletí psi (tohoto věku se dožil i první importovaný BO do ČR – Adriano). Nejen že se vysokého věku dožívají, oni ho dosahují ve skvělé kon-

■ Tvrdost a ovladatelnost využije v Ringu a Mondioringu

U veterinářů nepatří belgičáci k častým hostům – různé nemoci a infekce se jim vyhýbají, většina z nich navštíví veterináře jen kvůli očkování a preventivní péči. Pro svůj neobyčejný temperament a určitou „ztreštěnost“ jsou více náchylní k úrazům – pořezané tlapy nejsou nijak vzácné, většinou si s nimi však psi poradí sami.

vyšetření se pravidelně uveřejňují, proto jsou uvedená čísla nezkrácená.

Dysplasie loketního kloubu (většinou v nejmírnější podobě) se vyskytuje v ČR jen u cca 1,5% psů, přestože toto vyšetření není povinné do chovu, stále více majitelů psů je se svými psy podstupuje. Dědičná oční onemocnění také nepředstavují žádný horký

Belgičáci z kvalitních českých chovatelských stanic dnes sbírají úspěchy po celém světě, ať už na poli výstav, či výcviku.

dici. Možná i vy jste viděli letos na výstavách v ČR patnáctiletou groenendaelku Klerken Perla Mahagon – letos se předvedla na celkem sedmi výstavách! Ve Francii zase dojíždí diváky závěrečných soutěží sedmnáctiletá Gladys du Parc de l'Hay. Desetiletí reprezentanti plemene na vrcholných sportovních akcích agility či IPO také nejsou vzácností.

■ Vztah k dětem - belgický ovčák miluje děti a děti jeho.

Výskyt dědičných onemocnění je minimální. Dysplasie kyčelního kloubu je dlouhodobě na skvělé úrovni. Kolem 80% jedinců má ideální utváření kyčelních kloubů ohodnocené výsledkem 0/0 – HD A, asi 15% má přechodnou formu dysplasie – HD B a jen cca 1% psů trpí z chovu vylučující střední nebo těžkou formou dysplasie (HD D, HD E). Na rozdíl od mnoha jiných plemen, chovatelé BO prakticky nevyužívají předrentgeny a výsledky všech

problém, vyšetření je povinné pro výběrový chov, a počet postižených jedinců (u BO se jedná hlavně o dědičnou kataraktu) se pohybuje pod 1%.

Databáze boří tabu

Mnoho klubů a v poslední době i chovatelů, vyznává ideu o kompletní informovanosti – není proto vzácností najít na stránkách chovatele u jeho odchovu informace o varlatech, zubech, skusech, výsledcích různých vyšetře-

ních na dědičná onemocnění až po doplňující informace, které by časem mohly nabýt významu. V rámci ČR lze tyto informace získat i v databázi provozované klubem KCHBO na adrese <http://kchbo.chov.net>. Obdobně databáze, stejně jako databáze BO s určitým zdravotním problémem, se vyskytují i jinde po světě. Věřím, že tento krok odvážných chovatelů pomůže zmenšit, či (s pomocí genetického výzkumu, který probíhá v USA) úplně vymýtit i hrozbu epilepsie. Idiopatická epilepsie byla totiž takovým tabu v chovu belgičáků. Snad pro neznalost, snad pro tu touhu mít štěňátka zrovna po tom nejkrásnějším (nejpracovitějším) pejskovi, se v minulosti narodila i štěňátka po epileptických rodičích či z velmi

rizikových spojení. Hrozba epilepsie časem nabyla slušně velkých rozměrů. To však alarmovalo mnoho chovatelů a dnes se o epilepsii konečně začíná otevřeně mluvit, vznikl dokonce mezinárodní registr epileptiků. Epilepsie u BO sice stále existuje a určitě ještě nějakou dobu existovat bude, ale nedomnívám se, že by byl výskyt u seriózních chovatelů nějak dramaticky vyšší, než u jiných plemen. Naštěstí se chovatelé začínají intenzivně věnovat tomuto problému a kluby osvětě.

Podmínky pro zařazení do chovu jsou v ČR: průkaz původu, minimální věk 18 měsíců, splněná popisná přehlídka, povahový test a RTG DKK maximálně 2/2 (HD C). Pro výběrovou chovnost (selekcí) jsou kladeny vyšší nároky. Chovatelé mají sami právo rozhodnout o krycích psech pro svoji fenu, pokud potřebují poradit, je jim k dispozici poradce chovu. V rámci rozšíření genetického základu v ČR je umožněno v odůvodněných případech pro velmi kvalitní jedince a na zvláštní žádost uskutečnit mezivarietní krytí. V mezivarietním krytí lze spojovat groenendaely s tervuereny, a malinois s tervuereny nebo laekenoi. V těchto případech se narodí štěňátka standardních barev a typů srsti.

Pozvánka na mistrovství světa

V letošním roce máme tu čest hostit v České republice mistrovství světa belgických ovčáků. Vrcholná akce se bude konat v Roudnici nad Labem a na jejím pořádání se podílejí oba kluby. Ve dnech 7.–10. května 2009 tak můžete spatřit belgické ovčáky všech variet závodit v IPO, agility, obedienci, monidoringu, nebo předvádět svou krásu na světové výstavě BO. Více o akci na www.fmbb2009.com.

A pozor! Lásky k belgičákům je vysoce nakažlivá!

Hana Pisarcíková ■

www.zkovarny.com

Foto:

Belgický ovčák (Chien de Berger Belge), Standard FCI č. 15 z 22.06.2001 Skupina I – Plemena ovčácká, pastevecká a honácká Země původu: Belgie

Použití: Původně pes ovčácký, dnes pracovní (hlídač, obránář, stopař), všestranný, stejně jako rodinný pes
Celkový vzhled: Pes střední velikosti, harmonických proporcí, spojující eleganci a sílu; svalstvo je suché a pevné, je velmi otužilý a schopný odolávat různým výkřivům povětrnostních podmínek. Díky harmonii tvarů a hrdému nesení hlavy působí belgický ovčák dojmem robustní elegance, která představuje hlavní znak zástupců tohoto ušlechtilého pracovního plemene. Belgický ovčák se statisticky posuzuje v přirozeném postoji, bez fyzického kontaktu s vystavovatelem.
Důležité proporce: Pes kvadratického rámce. Hrudník dosahuje až k loktům. Délka tlamy odpovídá polovině délky hlavy, nebo ji lehce přesahuje.
Povaha: Ostražitý a aktivní, překypující vitalitou. Je vždy připraven bez váhání, houževnatě, úporně a razantně bránit svého pána. Spojuje všechny vynikající kvality ovčáckého psa, hlídače, obránáře a služebního psa. Jeho živý a cílý temperament a smělý charakter, bez známek strachu či agresivity, musí být jednoznačně patrný z jeho držení těla a ve věrném, hrdém a pozorném výrazu jiskřících očí. V posuzování se vyžaduje klidná a odvázná povaha.
Hlava: Vysoko nesená, dlouhá, ale ne přehnaně, s rovnoběžnými liniemi, suchá, mozkovna a tlama jsou stejné délky, čelo rovné, stop mírný, hřbet nosu rovný a rovnoběžný s čelem, pysky tenké, těsně přilehlé, silně pigmentované, líce ploché. Silné zuby, kompletní chrup, na chybně 2xP1 a na M3 se nebere zřetel. Povolen je nůžkový a klešťový skus. Oči mandlového tvaru, šikmé, hnědé barvy, preferují se tmavé odstíny, živý a tázavý výraz, dobře pigmentovaná víčka. Uši menší, vysoko nasazené, trojúhelníkového tvaru, tuhé, neohebné, nesené vzpřímeně, osy uší jsou svíslé.
Krk: Mírně prodloužený, dobře osvalený, bez laloku, šije lehce klenutá
Trup: Silný, ale ne těžkopádný, délka od vrcholu ramene k sedací kosti přibližně odpovídá kohoutkové výšce, kohoutek zdůrazněný, hřbet, bedra i záď jsou pevné, dobře osvalené a přiměřeně široké, hřbet a bedra jsou rovná, záď mírně skloněná. Hrudník je hluboký, ne příliš široký, ale ani příliš úzký, žebra jsou v horní části klenutá. Spodní linie tvoří harmonickou křivku směrem k břichu.
Ocas: Silný u kořene, dosahující nejméně k hleznu, ale spíše ještě lehce delší. V klidu nesen visle, s lehce zvednutou špičkou ocasu. V akci je ocas zvednutý, nikdy však nepřesahuje horní linii psa, špička nemá vytvářet háček nebo jiný záhyb.
Končetiny: Pevné, se suchým a silným svalstvem. Hrudní končetiny jsou kolmé při pohledu ze všech stran, lopatka dlouhá a šikmá, ideální úhel mezi lopatkou a kostí ramenní je 110 – 150°. Lokty a zápěstí jsou pevná, nadprstí silná a krátká, co nejvíce kolmá. Tlapky kulaté, s pevnými a sevřenými prsty a silnými a tmavými drápy. Pánevní končetiny jsou svíslé, dokonale rovnoběžné, koleno je umístěno přibližně visle pod kyčli, holeně i hlezna jsou silná a svalnatá, zápěstí krátká, paspárky jsou nežádoucí. Tlapky mohou být lehce ovalné, prsty dobře klenuté a sevřené, silné, tmavé drápy.
Pohyb: Pohyb je živý a volný, nejpřirozenějším pohybem je klus. Při velké rychlosti se tlapy přibližují středu těla. Pohyb vychází hlavně z pánevních končetin, horní linie zůstává za pohybu rovná, tlapky se nezvedají moc vysoko. Belgický ovčák působí neúnavně a má sklony se pohybovat v kruzích.
Kůže: Pružná, pevně obepínající tělo, okraje pysků a víček jsou dobře pigmentované.
Srst a její varianty:
Srst a její délka, směr růstu, vzhled a barva belgického ovčáka – to jsou kritéria přijatá k rozlišení čtyř variet plemene, tj. groenendaela, tervuerena, malinois a laekenoi. Tyto čtyři variety se posuzují odděleně.
Druh srsti: Srst musí být u všech variet vždy hustá, uzavřená, dobré struktury, a spolu s podsadou tvoří vynikající ochranu.
A – dlouhá srst – Krátká srst na hlavě, na vnější straně uší, na spodní části končetin, kromě zadní strany předloktí. Od lokte k zápěstí je srst dlouhá, nazývaná praporec. Po celém zbytku těla je srst dlouhá a hladká, ještě delší a bohatší je v okolí krku a hrudi, kde tvoří límec. Otvor sluchovodu je chráněn hustou srstí, chlupy od základny ucha jsou zvednuté a rámuji hlavu. Zadní část stehen je zdobena velmi dlouhou a hustou srstí, která tvoří tzv. kalhoty. Ocas je porostlý také dlouhou a hustou srstí a vytváří praporec. Dlouhosrsté variety belgického ovčáka jsou groendendael a tervueren.
B – krátká srst – Velmi krátká srst na hlavě, na vnější straně uší a na spodní části končetin. Srst je krátká i na zbytku těla, hustší na ocase a kolem krku, kde vytváří límec, který začíná od základny ucha a dosahuje až ke krku. Kromě toho je srst delší také na zadní části stehen. Osrstění ocasu je bohaté, ale nevytváří praporec. Krátkosrstá varieta belgického ovčáka je malinois.
C – hrubá srst – Hrubá srst je charakteristická především svou tvrdostí a suchými chlupy, které se mimoto jeví jako zježené a rozcuchané. Srst je po celém těle dlouhá přibližně 6 cm, kratší je na hřbetě nosu, na čele a na končetinách. Ani srst kolem očí, ani srst na tlamě není dost vyvinutá na to, aby zakrývala tvar hlavy. Osrstění čenichu je nicméně povinné. Ocas nemusí tvořit praporec. Hrubosrstou varietou belgického ovčáka je laekenoi.
Barva:
Maska: u variet malinois a tervueren musí dobře vyjádřená maska spojit do jednotlé černé zóny horní a dolní pysky a oční víčka. Absolutním minimem je 6 míst, které musí být černé: obě uši, obě horní víčka, horní i dolní pysky.
Uhlování (charbonáž): U variet malinois a tervueren, uhlování znamená černé konečky chlupů, čímž vzniká dojem černého poprašku na základní barvě. Uhlování musí být jemně rozptýleno, nesmí tvořit souvislé černé skvrny, ani pruhování. U variety laekenoi se projevuje méně.
Groendendael: pouze černá srst
Tervueren: žluté (fauve) nebo šedé zbarvení s uhlováním a černou maskou. Žluté se dává přednost. Žlutá barva musí být teplá, nesmí být příliš světlá nebo vybledlá
Malinois: žluté (fauve) zbarvení s uhlováním a černou maskou
Laekenoi: žluté (fauve) zbarvení se stopami uhlování a tmavé barvy na hlavě, čenichu a ocasu.
Pro všechny variety: trocha bílé barvy na hrudi a prstech je povolena
Velikost, váha a míry: Ideální kohoutková výška je 62 cm pro psy a 58 cm pro feny, s tolerancí mínus 2 a plus 4 cm. Hmotnost u psa přibližně 25 – 30 kg, u feny 20 – 25 kg.
Vady vedoucí k diskvalifikaci:
Jedinci agresivní nebo bázlívi. Absence typu plemene. Podkus, předkus i bez ztráty kontaktu, zkržený skus, chybějící špičák, chybějící jeden zub P4, M1 nebo M2, chybějící 1 x P3 + 1 další zub anebo celkem chybějící 3 či více zubů (kromě P1). Silná depigmentace čenichu, víček nebo pysků. Svěšené nebo uměle upravené uši. Chybějící nebo zkrácený ocas, ať už od narození nebo po amputaci, příliš vysoko nesený ocas, ocas tvaru prstenu nebo stočený. Chybějící podsada. Všechny barvy, které neodpovídají uvedeným varietám, bílé znaky příliš rozsáhlé nebo dosahující až k šiji, na končetinách přesahující polovinu nártu a vytvářející ponožky. Bílé znaky jinde než na hrudi a prstech. Chybějící maska nebo čenich světlejší barvy, než je zbytek srsti u Malinois a Tervuerena. Velikost mimo předepsané limity.
Pozn.: Psi musí mít dvě očividně normálně vyvinutá varlata zcela spuštěná do šourku